



Nadzorniška izjava o upravljanju in vodenju ter o nagnjenosti k prevzemanju tveganj

Junij 2016

Povzetek

Notranje upravljanje in vodenje je ena od glavnih prednostnih nalog nadzora v okviru enotnega mehanizma nadzora (EMN) in eden od ključnih elementov v letnem procesu nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP). Notranje upravljanje in vodenje ter upravljanje tveganj v instituciji imajo namreč precejšen vpliv na celoten profil tveganosti in na vzdržnost poslovnega modela institucije. To še posebej velja v okolju, kjer se banke soočajo z gospodarskimi, finančnimi, konkurenčnimi in regulatornimi izzivi. V takšnem okolju je treba pozornost še bolj osredotočiti na prakse dobrega upravljanja in vodenja ter upravljanja tveganj znotraj natančno določenega okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj.

Poglobljena ocena upravljalnih organov institucije in okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj je bila leta 2015 v okviru tematskega pregleda izvedena v vseh pomembnih kreditnih institucijah¹ v euroobmočju. To je bila dobra priložnost, da se zberejo informacije o okviru upravljanja in vodenja na poenoten način v vseh pomembnih institucijah, ki so pod neposrednim nadzorom ECB, in sicer v skladu z načeli EMN.²

V okviru EMN je bila po enakem nadzorniškem pristopu opravljena poglobljena in podrobna ocena upravljalnih organov v bankah, ki so odgovorni za nadzorno in upravljalno funkcijo, ter ocena okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj. Razvit je bil proporcionalen pristop, ki upošteva velikost, poslovni model in kompleksnost institucij. Glavni rezultati te ocene se odražajo v odločitvi SREP ter se bodo po potrebi upoštevali tudi v prihodnji presoji sposobnosti in primernosti članov uprave.

V tem poročilu so predstavljena nekatera spoznanja iz tematskega pregleda ter opisane nekatere dobre prakse, zabeležene v pomembnih kreditnih institucijah. Podrobneje so določena tudi nadzorniška pričakovanja³ glede uprave⁴ in okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj v bankah, pri čemer se priznavajo vse obstoječe strukture upravljanja in vodenja.

¹ Vključenih je bilo 113 pomembnih kreditnih institucij. Od skupnega števila pomembnih kreditnih institucij so bile tiste v postopku likvidacije in tiste z zelo specifičnim poslovnim modelom izključene.

² Glej *Vodnik po bančnem nadzoru*, ECB, november 2014.

³ Glej *A New Paradigm: Financial Institution Boards and Supervisors*, Group of Thirty, oktober 2013.

⁴ »Uprava« se tukaj nanaša na upravljalni organ v nadzorni funkciji, kar pomeni upravljalni organ, ki izvaja vlogo nadziranja in spremljanja, kako menedžment sprejema odločitve, kot je opredeljeno v členu 3(8) direktive o kapitalskih zahtevah CRD (IV).

Namen tega poročila ni dati izčrpnih napotkov o učinkovitem upravljanju in vodenju ter o okviru nagnjenosti k prevzemanju tveganj, pač pa je cilj spodbuditi in usmerjati institucije k izvajanju najboljših praks na mednarodni ravni. Čeprav je že bilo doseženo veliko izboljšanje, pa je večina pomembnih kreditnih institucij še vedno precej oddaljena od najboljših praks na mednarodni ravni.

V EMN so velika in specifična pričakovanja glede uprave bank. Uprava bi morala kritično presojati, odobriti in spremljati, kako menedžment izvaja strateške cilje, upravljanje in vodenje ter organizacijsko kulturo v banki. S tega vidika se v EMN pričakuje, da uprava pokaže svojo sposobnost, da neodvisno kritično presoja in spremlja višje vodstvo. To pomeni, da mora imeti uprava institucije ustrezno sestavo in učinkovito organizacijo, tako da je sposobna kritično presojati delo višjega izvršnega vodstva. Uprava bi morala v strateške razprave vključiti dimenzijo tveganja ter izkazati učinkovit nadzor nad funkcijo upravljanja tveganj in kontrolno funkcijo. Tako bi morala biti uprava tesno vključena v proces potrjevanja veljavnosti in spremljanja okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj.

V EMN se od bank obenem pričakuje, da razvijejo in vzpostavijo celovit okvir nagnjenosti k prevzemanju tveganj, ki naj bi jim pomagal okrepiti zavedanje o tveganjih ter spodbujati ustrezno kulturo na področju tveganj. Kot predpogoj za zanesljivo upravljanje tveganj bi moral tak okvir opredeliti raven dovoljenega tveganja, ki ga je institucija pripravljena sprejeti v zvezi s finančnimi in nefinančnimi tveganji. Mere tveganosti in omejitve tveganj bi se morale konsistentno uporabljati v posameznih subjektih in poslovnih dejavnostih ter bi se morale redno spremljati in poročati upravi. Okvir nagnjenosti k prevzemanju tveganj bi moral biti usklajen tudi s poslovnim načrtom, razvojem strategije, načrtovanjem kapitala in likvidnosti ter sistemom nagrajevanja v finančni instituciji.

Tematski pregled ravnanja s tveganji in nagnjenosti k prevzemanju tveganj je izhodišče pri našem delu s posameznimi upravami. V EMN se bosta še naprej spodbujala dialog in interakcija z upravljalnimi organi, s čimer se bo spodbujala tudi ustrežna in zanesljiva ureditev upravljanja.